

KARDOS PÁL EMLÉKHANGVERSENY SZEGEDEN

Kardos Pál fényképe a SZTE Fűvészkertjében, Horváth Dezső felvétele (1968)

Negyvenhat év... sok?... kevés?... Relatív: a Föld életében, az emberiség történetében minimális, de egy ember számára már jelentősnek mondható. Ennyi év telt el Kardos Pál (1927–1978) Liszt Ferenc-díjas karnagy, pedagógus, előadóművész halála óta, akire a Szegedi Tudományegyetem Bartók Béla Művészeti Karán emlékeztek 2024. március 23-án.

SZTE BARTÓK BÉLA MŰVÉSZETI KAR
Szeged, Tisza Lajos krt. 79-81.

2024. MÁRCIUS 23. SZOMBAT 16 ÓRA

HANGVERSENY KARDOS PÁL EMLÉKÉRE

A HANGVERSENYRE
SZERETETTEL MEGHÍVJÁK
A RENDEZŐK:

A SZTE BARTÓK BÉLA
MŰVÉSZETI KARA és
A KARDOS PÁL ALAPÍTVÁNY

MŰSOR:

KODÁLY ZOLTÁN ISKOLA
GYERMEKKARA – SZÉKESFEHÉRVÁR

TÓTH Péter (1965-):
Tavaszi felhők – IV. Cifra palota
BÁRDOS Lajos (1899-1986):
Aranyszárnyú angyal
KODÁLY Zoltán (1882-1967):
Hajnóvesztő
KARAI József (1927-2013):
Tavaszi dal
Zongorán kísér: Szabó Anikó
Vezényel: Nyárs Annamária

BARTÓK BÉLA NŐIKAR – SZEGED

KODÁLY Zoltán:
A 150. genfi zsoltár
BÁRDOS Lajos:
Szent Imre herceg
Eva UGALDE (1973-):
Miserere
KOCsÁR Miklós (1933-2019):
Sub tuum praesidium
Vezényel: Valkai Dávid

PSALTERIUM HUNGARICUM KÓRUS –
BUDAPEST

Giovanni PIERLUIGI da
PALESTRINA (1525?26?-1594):
Sicut cervus desiderat / Sitivit anima
mea
HORVÁTH Márton Levente (1983-):
O vos omnes
GÁRDONYI Zoltán (1906-1986):
Az Úr az én pásztorom
MIKE Ádám (1991-):
42. genfi zsoltár
Zongorán kísér: Ferenczyné Koós Anita
Vezényel: Györfly Katalin és Arany János

ÓBUDAI ÁRPÁD GIMNÁZIUM
KÓRUSA

KODÁLY Zoltán:
János köszöntő
Adventi ének
Gömöri dal
KARAI József:
Ugrótánc
Zongorán kísér: Nagy Márta
Vezényel: Künné Kocsis Erzsébet

ÖSSZKAR

KODÁLY Zoltán:
A magyarokhoz
Vezényel: Arany János

Ritka felemelő élményben részesült az, aki aktív vagy passzív résztvevőként jelen volt ezen az eseményen a Művészeti Kar gyönyörűen felújított épületének Fricsay Ferenc Hangversenytermében a harmadik Bartók Béla Művészeti Napok részeként. Hogy mitől volt oly különleges ez a délután? Talán úgy lehetne legjobban megfogalmazni: a *meghitt emlékezéstől*. Kardos Pál özvegye, tanítványai, tisztelői, s nem utolsósorban a kórusok, az UTÓDOK varázstolták elének a Mester szellemét. Ők azok, akik továbbviszik a fáklyát, s így nem alhat ki a láng!

Általános iskolás diákként egy alkalommal találkozhattam Kardos Pállal, amikor épp kóruspróbát tartott a Szegedi Juhász Gyula Tanárképző Főiskolán. Énektanárnőm (volt Kardos növendék!) jóvoltából személyesen is meggyőződhettem, hogy izzik a levegő a Tanár úr keze alatt, mintha egy varázsló bűvölte volna el a jelenlévő hallgatókat. Gyerek voltam, mégis maradandó élményt nyújtott az a pár óra.

1991-ben létrejött a Kardos Pál Alapítvány Szegeden. Az Alapítvány kuratóriumának első elnöke ifj. Bartók Béla volt, halála után őt követte dr. Szőnyi Erzsébet 2019-ig, jelenleg dr. Kamp Salamon áll a kuratórium élén. Az Alapítvány ma is aktívan tevékenykedik: rendszeresen tartanak emlékhangversenyeket különböző városokban, kiadványokat jelentetnek meg, valamint nyári nemzetközi karvezető kurzusokat szerveznek. Ezt a tavaszi kórushangversenyt is az Alapítványnak és a Művészeti Karnak köszönhetjük.

Négy kórust kértek fel a szervezők: a Kodály Zoltán Iskola Gyermekkarát – Székesfehérvár, a Bartók Béla Nőikart – Szeged, a Psalterium Hungaricum Kórust – Budapest és az Óbudai Árpád Gimnázium Kórusát. Mint utóbb kiderült, nem véletlenül!

Kodály Zoltán Iskola Gyermekkara – Székesfehérvár

A koncertet a **Kodály Zoltán Iskola Gyermekkara – Székesfehérvár** nyitotta Tóth Péter Nemes Nagy Ágnes szövegére írt „Tavaszi felhők” ciklusának negyedik darabjával, a „Cifra palotá”-val. Bárdos Lajos manapság egyre ritkábban hallható „Aranyszárnyú angyal”-át Kodály Zoltán kórusműve, a „Hajnövesztő” követte. Műsorukat Karai József Rossa Ernő szövegére komponált Tavasz dalával zárták, melyet Szabó Anikó kísért zongorán. Vezényelt: *Nyárs Annamária*. A félszáz (!) felső tagozatos diák telt hangzását, a művek differenciált, kotta nélküli előadását, feltétlen meg kell említeni.

A dunántúli kórust a **Bartók Béla Női Kar – Szeged** követte *Valkai Dávid* vezényletével. Programjukon egyházi művek szerepeltek: Kodály Zoltán 150. genfi zsoltára, Bárdos Lajos „Szent Imre herceg” kezdetű egyházi népéneke, Eva Ugalde (baszk kortárs szerző) Miserere tétele és Kocsár Miklós „Sub tuum praesidium” egyneműkara. Igen differenciáltan kidolgozott interpretációt hallhattunk: a tiszta intonáció, a telt hangzás, a tökéletes szövegmondás mellett a zenei értelmezés kapott nagy hangsúlyt. A szekundsúrlódás, s annak oldása, a fontos szólam(ok) kiemelése, a dinamika, a fokozások, s az aszimmetrikus hangsúlyok mind a kifejezést szolgálták. Leírhatatlan hatást váltott ki az általuk megszólaltatott „Könyörögj érettünk!”

Harmadikként a **Psalterium Hungaricum Kórus – Budapest** mutatkozott be szintén szakrális műsorral. Giovanni Pierluigi da Palestrina két motettáját (Sicut

cervus desiderat / Sitivit anima mea), Horváth Márton Levente O vos omnes, Gárdonyi Zoltán Az Úr az én pásztorom kezdetű kórusát, valamint Mike Ádám a 42. genfi zsoltár szövegére készült művét adták elő. A reneszánsz irodalom jellegzetes „folyondár szólamvezetése” uralta a motetták előadásmódját. *Arany János* karnagy vezényelte az ezt követő férfikarra komponált kortárs darabot is, amelynek szövege Jeremiás próféta 12. fejezetéből való. Gárdonyi Zoltán a 23. zsoltár szövegét dolgozta fel vegyeskari művében, amelyet *Győrffy Katalin* dirigált.

Eredetileg orgonakísérettel készült Mike Ádám vegyeskari opusa 2022-ben, de most Ferenczyné Koós Anita zongorakíséretével énekeltek Szenczi Molnár Albert eredeti dallamainak feldolgozását. Mondhatni, gyönyörűen szólalt meg a jellemzően négy szólamú modern feldolgozás *Arany János* keze alatt, akinek az ajánlás is szól.

A meghívott karok sorát az **Óbudai Árpád Gimnázium Kórusa** zárta *Kúnné Kocsis Erzsébet* vezényletével. Nemrég jöttek haza egy sikeres római egyházzenei kórusversenyről, ahol arany minősítést kaptak. Olaszországbeli programjukból válogattak: Kodály Zoltán János köszöntőjét, Adventi énekét, valamint Gömöri dalát adták elő, zárószámként pedig Karai József Ugrótáncát e sorok írójának zongorakíséretével. Feltétlen meg kell említeni, hogy nemcsak külföldi útjuk során énekeltek nyolcvan középiskolás, s a diákok kb. egyharmada fiú! (Igazi példát mutatnak: mostanában is be lehet vonni a tanuló ifjúságot az aktív éneklésbe, „csak” egy igazi mágus szükséges hozzá!) Szemmel látható volt, ahogy élvezték a művek előadását.

Az első sor bal szélén: Kocsis Erzsébet karnagy-tanár és a beszámoló szerzője: Nagy Márta

Az est ünnepi pillanatai következtek: az érmek, s az oklevelek átadása, amelyeket **Kardos Pálné** tanárnő nyújtott át. *Szebellédi Valéria* arany-, illetve *Zöldi-Kovács János* ezüstérmét kapott. Laudációjukat **Rozgonyi Éva** tanárnő olvasta fel.

A következő kórustagok részesültek kitüntető éremben:

A Bartók Nőiakarból Herédiné *Szűcs Ildikó* - bronz (1979 óta kórustag)

Kiss Gabriella - bronz

Popovicsné Molnár Andrea - ezüst

Dr. Baricz Zsoltné Tihanyi Magdolna néven

1970-ben középiskolásként kezdett énekelni a Bartók Vegyeskarban – ezüst

A március 23.-i hangverseny dirigensei: *Nyárs Annamária* - bronz

Valkai Dávid - bronz

Kúnné Kocsis Erzsébet - ezüst

Arany János - arany

Pro Meritis emlékéremben részesült: *Faragó Laura* és *Ordasi Péter*, akiknek életútját ismét **Rozgonyi Éva** tanárnő méltatta.

A fantasztikus hangulatú emlékhangverseny zárószámát *Arany János* dirigálta: Kodály Zoltán Berzsenyi Dániel versére komponált kánonját, „A magyarokhoz” c. megzenésített költeményt. Mind a négy kórus, sőt a közönség is beszállt a nagyszerű összkarba, amit meg is kellett ismételni. Joggal mondhatni, Szegeden izzott a levegő ezen a tavaszi délutánon.

Nagy Márta

FÜGGELÉK:

A Kardos Pál Alapítványról és Kardos Pál messzeható munkásságáról az Alapítvány alábbi kiadványai segítenek hitelesen tájékozódni:

Kardos Pál

(Bába és Társa, Szeged, 2000)

Kardos Pál: Tudós tanárok - tanár tudósok

(Országos Pedagógiai Könyvtár és Múzeum, Budapest, 2005)

Kardos Pál: Egyszólamúság az énekkari nevelésben

(Kardos Pál Alapítvány, Szeged, 2007)

Kardos Pál: Karvezetés III. Intonálás

(Kardos Pál Alapítvány, Szeged, 2017)

Pál Kardos: Strategy for CHOIR BUILDING, CHOIR SOUND & INTONATION

(Published by Pál Kardos Foundation, 2021)

HARMINC ÉVES A KARDOS PÁL ALAPÍTVÁNY 1991-2021

(Kardos Pál Alapítvány, Szeged, 2021)